

Beroun získal dům pro nové muzeum

Historický obytný dům s přílehlými pozemky v Zámečnické ulici městu zdarma převedl Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových

Kromě Muzea Českého krasu, které v letošním roce slaví 120 let svého působení v berounském regionu, by mohlo v Berouně vzniknout i další muzeum. Zaměřené by mělo být na hrnčířství a keramiku. Město ho chce ve spolupráci s organizátory vyhlášených Hrnčířských

trhů vybudovat v domě v Zámečnické ulici. Historický obytný dům s přílehlými pozemky situovaný v městské památkové zóně již město získalo zdarma od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Jde o dvoupodlažní rodinný dům postavený v polovině 19. století. Zadní ohraničení vlastní

stavby tvoří poměrně zachovalé historické hradby města. Střešní konstrukce včetně krytiny domu je více než 100 let stará. Součástí převodu je i zahrada obklopená kamennou zdí, od domu oddělená historickou uličkou. Celková výměra pozemků činí bezmála 600 metrů čtverečních. Nemovitosti, jejíž cena byla odhadnuta na více než 9 milionů Kč, získal stát jako odúmrť.

Město Beroun plánuje v nemovitosti po rekonstrukci vybudovat nové Muzeum keramiky, které chce využít i jako prostor pro vzdělávací a výchovné programy.

Kvůli projektu vybudování Muzea keramiky vznikla speciální pracovní skupina, která připravuje podklady hned na několika „frontách“. Je třeba vše přichystat tak, aby město mohlo koncem roku požádat o dotaci z Norských fondů. Předpokládaný termín výpisy dotací je prosinec 2012. Součástí žádosti o tuto dotaci je doložení platného stavebního povolení. K tomu také směřují všechny následující kroky radnice.

Rada města Beroun odsouhlasila zařazení nové položky do II. úpravy rozpočtu na rok 2012 do Fondu Programu regenerace městské památkové zóny právě na tento projekt a doporučuje zastupitelstvu města, aby přijalo obdobné usnesení.

Následně by měl být zpracován návrh na zahájení výběrového řízení na projektovou dokumentaci ke stavebnímu řízení.

Hotova je již Studie funkčního využití objektu, který by měl v budoucnu sloužit nejen pro muzeum s expozicí berounské keramiky, ale rovněž by se zde měla nacházet prodejní galerie, keramická dílna s možností občerstvení, expozice pod širým nebem v zahradě aj.

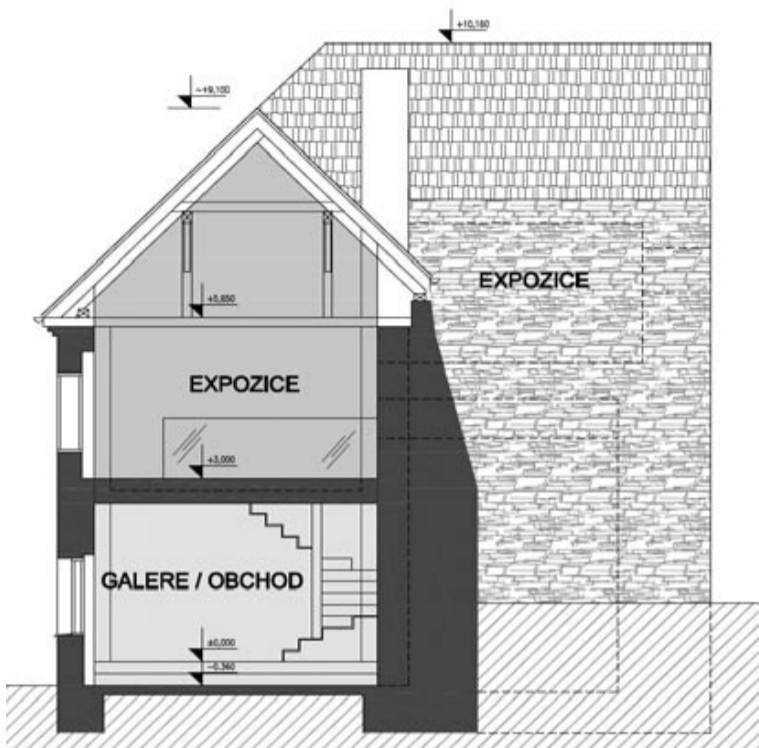
Návrh počítá se zachováním stávajícího objemu i půdorysného rozsahu objektu, uvedla architektka Anna Štembergová s tím, že ve studii ponechala i původní členění oken v uličním pohledu. Naopak navrhuje vybudovat prosklený vstup do centrálního prostoru muzea tak, aby byly interiéry a odkrytá historická bašta vidět z ulice. Součástí studie je odhad nákladů na celkovou rekonstrukci.

Organizátor Hrnčířských trhů se současně spojil s několika svými kolegy a rovněž zástupci obdobných institucí přímo v Norsku a snaží se najít pro tento projekt partnera. ■

Foto: Zdeněk Žůna

■ Dům v Zámečnické ulici již patří městu.

Co by v muzeu mohlo vzniknout

STÁLÁ EXPOZICE BEROUNSKÉ KERAMIKY

- berounská keramika zapůjčená z depozitářů muzeí
- audiovizuální prvky expozice, nastínění historického vývoje keramické výroby v Berouně
- interaktivní prvky expozice

GALERIE A OBCHOD

- doplněný prezentací keramických výrobků současných umělců

KERAMICKÁ DÍLNA PRO KONÁNÍ KURZŮ

- prostor pro workshopy s možností občerstvení, otevření do dvora, s možností práce v exteriéru

ZAHRADA SE SEZÓNÍ TERASOU

- doplněná otevřeným barem a herními prvky pro děti, galerie pod širým nebem

SKLAD PRO NÁBYTEK

- prostory pro uskladnění příslušenství používaných na Náměstí J. Barranda

Fotbalové celebrity budou hrát pro Dobromysl

Populární herci Ivan Trojan, Jiří Mádln, David Novotný či komentátoři Robert Záruba a Jaromír Bosák jsou hlavními posilami fotbalového týmu hvězd Real TOP Praha. Ten se v sobotu 8. září představí v Berouně. Nastoupí proti domácím borcům mužstva Old Boys ČLU Beroun v charitativním fotbalovém utkání, jehož výtěžek půjde na podporu organizace Dobromysl, která poskytuje sociální služby pro lidi se zdravotním postižením.

Fotbalové utkání se známými osobnostmi se uskuteční od 14:00 na fotbalovém hřišti Na Ostrově za plaveckým areálem Tipsport laguna. Součástí charitativního odpoledne bude rovněž vystoupení taneční skupiny R. A. K. Po skončení zápasu bude následovat autogramiáda.

Pro návštěvníky bude připraveno občerstvení, děti se mohou vyřádit ve skákacím hradu. „Doufáme, že se veřejnost dostaví v hojném počtu a podpoří tak naši činnost,“ věří Eva Malířová

z občanského sdružení Dobromysl a doplňuje, že vstupné pro dospělé je 40 a pro děti 20 korun. Děti do 12 let mají vstup zdarma. ■

Berounské Letorosty se letos neuskuteční

Mělo to být tradiční závěrečné festivalové sezony. Finanční důvody ale přinutily pořadatele hudebního festivalu Berounské Letorosty odvolat letošní osmý ročník. Konat se měl v polovině září. „Bohužel je složité doba a nepodařilo se nám získat dostatečné prostředky na pokrytí rozpočtu akce. Mrzí nás to, ale věříme, že se v příštím roce povede tradici obnovit,“ uvedl zakladatel festivalu, senátor Jiří Oberfalzer. Pořadatelé se rozhodli letošní ročník odvolat až po dlouhém váhání a hledání cest jak tradici nepřerušit. Během uplynulých sedmi

ročníků se na břehu Berounky představily desítky známých interpretů a skupin, jimž aplaudovaly tisíce návštěvníků. Zároveň se pořadatelům během uplynulých let podařilo získat více než 1,6 milionu korun, které putovaly ve prospěch různých charitativních organizací a projektů v berounském regionu. „Na charitu ale přesto dojde. I bez festivalu podpoří nadační fond Letorosty obecně prospěšné organizace z regionu Berounska, konkrétně Svaz tělesně postižených, sbory dobrovolných hasičů a jiná sdružení,“ ujistil Oberfalzer. ■

Vydejte se po zajímavých stavbách Berouna

Na jedinečný cyklovýlet po berounských stavbách, které vybočují z průměrné maloměstské zástavby, se mohou zájemci vydat s předními českými architekty a historiky architektury 29. září. Druhý ročník festivalu konaného k Mezinárodnímu dni architektury navazuje na úspěšnou oslavu Dne Architektury v loňském roce, kterou navštívilo přes 3000 lidí v třiceti českých městech. Letos se akce pořádá občanským sdružením Kruh rozšířila i do dalších měst. A jedním z nich se stal i Beroun. Rada města navíc akci podpořila ze svého rozpočtu částkou 5000 korun.

Netradiční procházka nabízí veřejnosti ojedinělou příležitost objevit místní architektonické unikáty v doprovodu řady významných českých architektů a historiků architektury. Ti provedou zájemce po zajímavých stavbách současné architektury a upozorní na historické krajinné a urbanistické souvislosti a zvláštnosti.

Berounský cyklovýlet nese název Beroun

z řady vystupující a zájemci o něj se sejdou v sobotu 29. září ve 14:00 na Husově náměstí u sochy Mistra Jana Husa. Desetikilometrová trasa vede po

realizacích studií Cuboid, Facis, HŠH, Molo architekti, OV-A a dalších. Po skončení se koná posezení a diskuse v kavárně Jiná káva. ■

■ Ukázka práce architektonického ateliéru HŠH.

Beroun na filmovém plátně

Ve městě i jeho okolí vznikaly detektivky, pohádky i komedie. Nejvyhledávanějším místem mezi filmaři je lom Alkazar

Beroun a jeho okolí už mnohokrát posloužil filmařům jako kulisa pro natáčení. V některých snímcích se sice Beroun jen mihne, v jiných zase hrají berounská panoramata hlavní roli.

Mezi snad neznámější „berounské snímky“ patří Muž na radnici (obr. 1), jedenáctidílný seriál z roku 1976, v němž se celý děj odehrává ve filmovém Kunštátu alias Berouně.

Na počátku osmdesátých let Beroun ožil natáčením filmu Ohnivě ženy (obr. 2). Jejich představitelky Jana Hlaváčová a Dagmar Veškrnová v jedné části této komediální duchařské trilogie o proměnách dvou středověkých čarodějnic uhanějí Palackého ulici na Husovo náměstí. Sledují je přitom davu zvidavých diváků. Třeba se mezi nimi najdete i vy...

Nejvyhledávanější je Alkazar

Nejžádanějším místem v okolí Berouna je mezi filmaři Alkazar. V nekdějším lomu u Berounky se natáčely pohádky, komedie i kriminální filmy. Například jeden z dílů oblíbeného seriálu Dobro-

družství kriminalistiky nazvaný Krev (obr. 3). Právě u Berounky vraždil malé chlapce potulný truhlářský tovaryš Klement. K odhalení pachatele tehdy přispěla metoda rozlišení zvířecí a lidské krve, jejímž autorem byl mladý berlínský biochemik.

V Alkazaru se Josef Abrahám s Libuší Šafránkovou vyloďují při své filmové Svatební cestě do Jiljí (obr. 4) z roku 1983 a chtějí zde stanovat. A to i přesto, že je tu vítá cedule Zákaz stanování a zpočátku neuprosný majitel pozemku. Tady odtud je také vyženou nelibostmi komárů.

O čtvrt století později se zde prohánějí na koních herci v rodinném seriálu Ať žijí rytíři.

Tačlík v lomu

V Berouně nevznikaly snímky jen v dávné minulosti. Loni například na Dědu natáčela Česká televize scény z povídky Závrať na motivy Čapkových povídek. Jedná se o povídku odehrávající se ve dvacátých letech minulého století.

V Alkazaru nedávno Česká televize natáčela jeden z dílů nového cyklu nazvaného Nevinné lži (obr. 5). U Berounky na skalách vznikal díl zvaný Klukovina. Autorkou cyklu je scenáristka a producentka Tereza Vrabelová, která je ještě pod příjmením Kopáčová podepsaná pod úspěšnou sérií Soukromé pastě vysílanou na Nově. Nevinné lži tak jsou v podstatě volným pokračováním Soukromých pastí, ovšem s novými příběhy. „I malá, docela intimní lež, kterou necháme žít vlastním životem, může nabobtnat do těžko předvídatelných rozměrů a získá tak sílu převrátit náš život úplně na rubu,“ řekla Vrabelová. O čem by měla Klukovina pojednávat?

Tři třináctiletí kamarádi a milovníci horolezectví, aby se zbavili přísného fyzikáře, vymyslí obvinění ze sexuálního obtěžování. Pochopitelně nedomyšlí důsledky. Hra jim přeroste přes hlavu, ale strach a přístup rodičů nedovolí přiznat pravdu a zastavit spuštěnou lavinu. A tak najednou místo dětských věcí řeší dospělé záležitosti jako svědomí a trest, na což nejsou připraveni. Stejně jako na důsledky, které jsou vážné pro všechny zúčastněné. Obviněného fyzikáře hraje Marek Tačlík. Trojici chlapců pak Zdeněk Piškule, Vojtěch Machuta a Jan Vaší.

Hřebejkovi se zalíbil vánoční strom

Třebaže na pár vteřin, Beroun se mihne i v dalším novém seriálu Život je ples, konkrétně v jeho 11. díle. V Berouně se natáčelo loni na jaře, kdy ještě

seriál vznikl pod pracovním názvem Elixír mládí. Natáčelo se u Pražské brány. „Ve scénáři máme v jednom z dílů prostředí malého mostku v centru města, pro které by se tvůrcům velmi líbilo okolí Pražské brány a navazujícího mostku přes náhon v Berouně,“ řekl tehdy člen produkce Jiří Vojtík. Dva protagonisté v podání Daniely Kolářové a Miroslava Etlzera se potkají na mostě a po dialogu odcházejí Pražskou branou na okraj náměstí, kde nasedají do taxiku a odjíždějí.

Vánoční strom na Husově náměstí v Berouně se loni o Vánocích zalíbil režisérovi Janu Hřebejkovi. I díky němu si Beroun vybral pro natáčení několika scén svého nejnovějšího filmu Svatá čtveřice. To, zda se berounský strom skutečně ve snímku nakonec objevil, můžete zjistit v českých kinech. Snímek se tam promítá od 23. srpna. A co o snímku řekl před časem jeho scenárista Michal Viewegh?

„Příběh filmu Svatá čtveřice se dá označit za jemně psychologickou vztahovou komedii. Odehrává se v současnosti a jejími hrdiny jsou dva manželské páry středního věku.“ ■

Některé filmy natáčené v Berouně

U Berounky

- Ranč U Zelené sedmy III. série – nábreží (1988)
- Dobrodružství kriminalistiky – díl Krev (1989)

Lom Alkazar

- Od zítřka nečarují (1978)
- Svatební cesta do Jiljí (1983)
- Dva na koni a jeden na oslu (1986)

Kasárna

- Tankový prapor (1991) (obr. 6)

Městská rozhledna

- Pusinky (2007)

Město

- Muž na radnici (1976)
- Ohnivě ženy (1983)
- Zámek Nekonečno (1983)
- Marie Růžička (1994)
- Nemocnice na kraji města po dvaceti letech (2002)
- Pojišťovna štěstí (2004)

Zdroj: www.filmovamista.cz

Ve městě se zabydlel Rákosníček i Čtyřlístek

Pohádkovým městem se postupně stává královský Beroun. Nejenže se tu několik dětských snímků natáčelo (Od zítřka nečarují, Ať žijí rytíři či Křeček v noční košili), postupně tu našlo „domov“ i několik pohádkových postav z televizních večerníčků.

Medvědí bratři Vojta, Matěj a Kuba s večerníčkou Mědové žijí v Berouně již dvanáct let. Takže na Městské hoře jsou už jako doma. Když předloni slavili kulaté desáté výročí, děti jim přinesly dorty. Letos v lednu jim zase berounští školáci namalovali obrázky a napsali říkanky.

Před několika dny zde našel domov i Rákosníček – neposedný a zvědavý zelený

hrdina z rybníku Brčálník, kde je mlha hustá tak, že by se dala krájet. Oblíbená večerníčková postavička autora Zdeňka Smetany tvoří nejen dekoraci herních prvků, ale je také aktivní součástí her nového dětského hřiště v Košťálově ulici. Co na tom, že letos už slaví Rákosníček sedmatřicáté narozeniny?! Děti bavi pořád dál.

Aby toho pohádkového nebylo málo, Beroun se před časem proměnil i ve fiktivní domovskou obec populárního Čtyřlístku – Treskopský. V areálu crazy golfového hřiště ve Sport centru Eden totiž najdete všechny čtyři postavičky jednoho z nejznámějších a nejdéle vycházejících českých komiksů. V životní velikosti tu dovádějí geniální vynálezce Myšpulín, jedlík Bobik, strašpytel Pinda i vyfintěná Fifinka. ■

Školačka Zdeňka Jankovičová napsala báseň pro berounské medvědy:

**Každý je má rád,
proto je každý z nich všech
kamarád.
A každý to ví, že se Vojta,
Kuba a Matěj jmenují.
A ví to snad celý svět,
že jim je 12 let.**

Festival obohatí hudební a filmová znělka

Jubilejní 30. ročník Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun začíná již 9. října

Program

1. koncert 9. říjen

■ **Talichův komorní orchestr, Jan Talich – dirigent**
Zazní skladby H. Purcella, E. Griega a P. I. Čajkovského

2. koncert 16. říjen

■ **Bohuslav Matoušek – housle, Petr Adamec – klavír**
Zazní skladby W. A. Mozarta, L. van Beethovena, A. Dvořáka, B. Martinů a B. Smetany

3. koncert 23. říjen

■ **Boni pueri**
Pavel Horák – sborníkem, Jitka Fraňková – klavír

4. koncert 30. říjen

■ **Five Star Clarinet Quartet**
Jiří Hlaváč, Vlastimil Mareš, Jan Mach, Irvin Venyš
Zazní skladby J. S. Bacha, T. G. Albinoniho, W. A. Mozarta, A. Piazzolliho, J. Hlaváčka, J. Ježka, O. E. Petersona.

5. koncert 6. listopad

■ **Kateřina Kněžíková – zpěv, Jaroslav Šaroun – klavír**
Zazní skladby A. Dvořáka, W. A. Mozarta,

6. koncert 13. listopad

■ **Komorní orchestr Bohuslava Martinů**
Zazní skladby E. Elgara, B. Martinů, J. Suka
Koncerty začínají vždy v 19:30 hodin.

Připravované doprovodné akce

■ **24. – 29. 9. 30 let hudebních zážitků**
Průřez všemi ročníky Talichova Berouna – souhrnná výstava, Městská galerie Beroun

■ **25. 9. Jazzový koncert pro studenty středních škol.**
Orchestr Konzervatoře J. Ježka, Aula Gymnázia J. Barranda od 14:00

■ **4. 10. Pocta Václavu Talichovi.**
Koncert učitelů ZUŠ Václava Talicha v Berouně, sál ZUŠ od 17:30

■ **9. 10. Pietní akt u hrobu Václava Talicha**
Berounský hřbitov od 16:00 hodin. Vystoupí pěvecký sbor Slavoš

■ **15. 10. – 9. 11. Emoce v hudbě.**
Tematická výstava fotografií berounských fotografů. Holandský dům v Berouně

Hned na několik novinek se mohou těšit posluchači letošního jubilejního 30. ročníku Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun, který startuje již 9. října v sále České pojišťovny.

„Příprava letošního jubilejního ročníku probíhala podle vítězů pravidel, ale přesto tak trochu jinak. Došlo k renesanci festivalového výboru a k doplnění dramaturgické rady. Festival získal svůj statut a organizační řád jako jednu z podmínek své další svěbytné existence,“ uvedl místostarosta města a současně i předseda festivalového výboru Ivan Kús s tím, že jednou z výrazných změn je snaha přiblížit festival mladšímu publiku. I proto je ve výčtu doprovodných akcí například jazzový koncert pro žáky středních škol v Gymnázium J. Barranda či výstava fotografií v galerii Holandského domu. „Snažíme se dát festivalu novou mladistvější filosofii. Rádi bychom, aby touto akcí žil celý region,“ řekl Kús.

TALICHŮV BEROUN

Staronová znělka

Festival nově doprovodí filmový spot, souborná výstava o historii této festivalové stálice či hudební znělka. Ve studiu Pražské konzervatoře totiž byla pro účely festivalu nahrána původní znělka z roku 1983 z pera hudebního skladatele Jiřího Pauera, která dosud nebyla používána. Právě ta se nyní stane pevnou součástí festivalových akcí, které vždy uvede.

Do budoucna se chystá i naučná stezka Václava Talicha. Naopak beze změny bude i letos výše vstupného na festival.

Program letošního ročníku festivalu je již hotov. Do Berouna v jeho rámci zavítá Talichův komorní orchestr, ale také chlapecký sbor Boni Pueri, Five Star Clarinet Quartet či Komorní orchestr Bohuslava Martinů. Součástí festivalu bude i houslový recitál Bohuslava Matouška a sólistky Národního divadla sopranistky Kateřiny Kněžíkové.

Jubilejní třicátý ročník festivalu zpestří i několik doprovodných akcí. Některé z nich se již uskutečnily v první polovině roku. Šlo například o besedu s pamětníky Václava Talicha dirigentem J. M. Dobrodinským a houslistou Jiřím Bezděkovským za slovního doprovodu muzikologa Petra Kadlece a profesora HAMU Jiřího Hlaváče či Proměnný koncert orchestru žáků a přátel ZUŠ Václava Talicha.

Zahřívací kolo

Na konec září je připravena souhrnná výstava nazvaná 30 let hudebních zážitků. Uskuteční se od 24. do 29. září v Městské galerii Beroun. Půjde o průřez všemi ročníky Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun. Na třech desítkách panelů si budete moci připomenout program jednotlivých ročníků, dobové texty a fotografie.

Letošní 30. ročník festivalu je jakýmsi zahřívacím kolem pro ročník následující. V roce 2013 si totiž hudební svět a město Beroun připomene 130. výročí narození Václava Talicha. Není proto divu, že se již nyní festivalové orgány a produkce zabývají přípravami Mezinárodního hudebního festivalu Talichův Beroun 2013, který bude právem nazýván Rokem Václava Talicha.

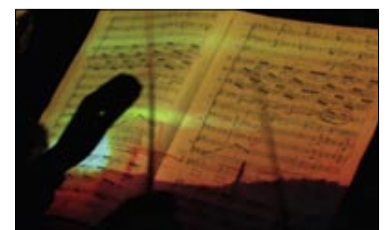
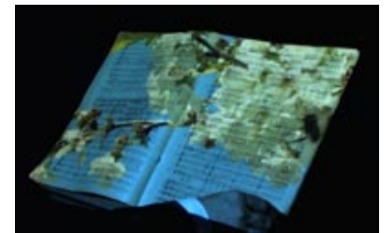

■ V roce 2011 se zahajovací koncert festivalu konal v pražském Rudolfinu.

Festivalový koncert v několika vteřinách

Nový filmový spot bude letos poprvé doprovázet Mezinárodní hudební festival Talichův Beroun. Na jeho vzniku se podílel Kameel Machart. „Při natáčení jsme nepoužívali žádné počítačové trikované efekty, ale šli jsme klasickou a poctivou filmářskou cestou. Nejprve jsme nasbírali originální a zcela původní ilustrační záběry z Berouna. Následně jsme je sestříhali do filmového kaleidoskopu, který jsme velkoplošným projektorem promítali na reálnou situaci - záběr na notový záznam - a tuto scénu jsme znovu snímali kamerou,“ popsal vznik spotu autor Kameel Machart. Jde sice jen o několik desítek filmových vteřin, o to víc ale musí diváka zaujmout a vtáhnout do děje. Klip začíná záběrem na dirigentský pultik. Třebaže není zcela vidět, tušíme před ním stojícího soustředěného dirigenta, který se chystá zahájit koncert. Ozývají se fanfáry ze Smetanovy Libuše, následuje Vltava, Tábor, Blaník, Slovanské tance. Vše doplňují záběry zurčící vody, české krajiny, ohně, tance... Pak dirigent otáčí notový záznam a scény se mění. Tyto stříhy se zrychlují, koncert k závěru graduje. Následuje závěrečná část, při které dirigent jakoby v extázi „zabouchne“ dirigentskou knihu. Na ní se objeví název notové složky: Talichův Beroun. Po zaklapnutí knihy vybuchne publikum v nadšený aplaus. ■

Předprodej vstupenek bude zahájen v pondělí 17. září.

Abonentní průkazka na všech šest festivalových koncertů – 500 Kč
Jednorázové vstupné – 170 Kč

Vášnivý turista Talich si vedl „putěvoditel“

Václav Talich, světově proslulý umělec hostující v mnoha zemích, na svých cestách stále častěji vzpomínal na domov. Zaujala ho myšlenka mít kromě pražského domova, ještě jeden, v přírodě, v tichu lesní samoty, stranou od ruchu velkoměsta.

A tak v roce 1936 zakoupila Talichova rodina tzv. Dudovu vilu v Brdatském údolí v Berouně. Z Prahy sem nebylo daleko. Talicha přitahovala nejvíce velká zahrada a nádherné okolí. Dlouhé pěší túry a denní procházky mu byly fyzickou i duševní potřebou. Tady v lesním tichu trávil své dny odpočinku. Umělec zde žil s různými přestávkami od roku 1936. V roce 1948 se sem Talichova rodina přestěhovala z Prahy natrvalo. V roce 1957 bylo přejmenováno Brdatské údolí na Talichovo údolí. Právě zde také 16. března 1961 Václav Talich umírá.

„Václav Talich byl vášnivým chodcem, turistou, obdivovatelem přírody ve všech ročních obdobích. S přírodou si důvěrně rozuměl. Dlouhé pěší túry i denní procházky mu byly fyzickou i duševní potřebou. Zprvu jej lákala veškerá příroda – vysoké hory, jezera, moře, ale i prosté denní procházky na periferii měst, v nichž náhodou pobýval. Všude dokázal objevovat krásu živoucí i zdánlivě mrtvé přírody. Na dlouhých pochodech s batohem na zádech a holi v ruce neměl vůči své unavě slitovnosti. Vdechoval vůni a klid lesů, koupal se v nádhře jiter a západů slunce, v pohodě osamění stíral nánosy městského prostředí. Byla to relaxace po

přetěžkých cyklech koncertních sezón, kdy utíkal od hudby, aby po tomto osvícení se k ní rád vracel. Ale s přibývajícím věkem stále horoucněji miloval prostou krásu domova. Velká horstva a nekonečný obzor moře nepotřeboval. Stačilo mu procházet povodím Berounky a Křivoklátskými lesy, Sukovým krajem, Českým rájem, okolím Rožnova a vůbec desítkami cestiček rodné země. Česká krajina měla pro něj půvab největší.

Ani v Berouně a jeho krásném okolí Talich nemiloval pouze osamocené lesní pěšiny, kde ticho narušoval jen zpěv ptáků a kde potkat člověka bylo vzácností, ale celý ten podbrdský kraj se všim všudy se mu stal drahý, neboť i on byl českou zemí. Talich rád procházel údolími i kopci, na něž Berounsko není chudé, vesničkami a lidskými přibytky i prašnými cestami s alejemi stromů. Kdysi, pro radost svou i mladších členů rodiny, si zavedl zápisník, do něhož si zaznamenával trasy cest a krátkodobých výletů, jež podnikal a jež měl rád. Tento „putěvoditel“, jak svůj zápisníček žertem nazýval, jich obsahuje mnoho. První zápis je ze 14. 11. 1936, tedy krátce po koupi berounské vily, poslední někdy z poloviny padesátých let. Pozoruhodný je vlastní obsah cest, kudy vlastně Talich chodil po berounském okolí, a jsou zajímavé zejména pro ty, jež podbrdský kraj důvěrně znají. ■

Zdroj: Katalog pozůstatosti národního umělce Václava Talicha / Text Milan Kuna, Jana Čapková - 1. vyd. Beroun: Okresní muzeum Beroun, 1979

■ Jedna ze zastávek školní naučné stezky vedoucí Talichovým údolím.

BEROUNSKÉ OSOBNOSTI

Text:
archív města Beroun

Ilustrace:
Kamel Machart

Josef Antonín Seydl (1775 – 1837)

Jeho jméno je výrazně spojeno s procesem, který bývá v učebnicích dějepisu nazýván jako „české národní obrození“. Byl jeho osoba zůstává v této souvislosti v celorepublikovém rámci opomíjena, berounští občané mohou být právem hrdi na syna místního mlynáře, jenž svým sběratelstvím knih a ochotou je půjčovat rozšířil povědomí o vlastenecké literatuře ve městě i okolí. Dnes je dochovaná část této knihovny součástí sbírkového fondu Muzea Českého krasu v Berouně. Děkanovy zásluhy se neomezují pouze na sběratelskou činnost. Málokdo ví, že kromě přínosu českému jazyku a literatuře byl také vynikajícím hudebním skladatelem. Nejvýznamnějším přínosem je však bezesporu jeho „Kronika královského města Berouna“. Tato nejstarší dochovaná berounská kronika nechává nahlédnout do nejranější historie města a graduje v barvitějším líčení soudobého dění. Popisuje v ní nejen podobu Berouna I. poloviny 19. století, včetně stavu hradeb a obou bran, ale i zvyklosti, styl oblékání, stravování a každodenní život tehdejších obyvatel.

Oktavián Wagner (1869 – 1919)

Den 11. září 1910 bude zlatým písmem zapsán v dějinách kulturního rozvoje královského města našeho. Konečně tedy po dlouhých bojích s nepřáteli pokroku, kteří do poslední chvíle dovedli snahu naše kráží tisícerými intrikami, stává se naše město sídlem moderního ústavu středního, reálného gymnasia! Vzletným patosem projevil svoji radost na stránkách místních Hlasů od Berounky první ředitel berounského gymnázia dr. Oktavián Wagner, který měl největší zásluhu na jeho vzniku. K patosu měl skutečné důvody. Vzdělávání po dvanácti letech snažení a dohadování získal Beroun vůbec první střední školu. K prvním přijímacím zkouškám se přihlásilo celkem 97 chlapců, z nichž většina uspěla. Po zaplacení 30 rakouských korun ročního školného (mnohým však bylo odpuštěno) se z nich stali studenti primy. Horší byla situace s privatistkami, tedy studentkami, které na tehdejších gymnáziích ještě nesměly studovat spolu s chlapci. Učily se tedy doma a na konci každého semestru se dostavovaly ke zkouškám.

Jaroslav Goldmann (1934 – 1995)

Jaroslav Goldmann se narodil v Berouně. Vystudoval Střední uměleckou školu Václava Hollara v Praze. Byl velice činný. Na berounských školách vyučoval výtvarnou výchovu. Zpíval v kostele i s tanečním orchestrem na zábavách a plesech, hrál divadlo na Plzeňce, zúčastňoval se náboženského života, ale hlavně maloval. Spousta jeho obrazů z Berouna i z Berounska dodnes těší mnohé přítele umění. Jeho obrazy zdobí i slavnostní prostory berounské radnice. S výtvarníky Karlem Součkem a Janem Trambou založili v roce 1960 tvůrčí skupinu GST 60 a společně vystavovali.

Emanuel Fait (1854 – 1929)

Dr. Emanuel Fait se narodil v Berouně a zemřel ve věku 75 let v Praze. Během svého života se mu podařilo uskutečnit velké množství výprav do celého světa, z nichž čerpal náměty pro své cestopisné publikace a časopisecké články. Původně profesor zeměpisu, který vyučoval mimo jiné na reálné škole v Rakovníku, procestoval celý svět. Aby více přiblížil jak veřejnosti, tak zejména studentům, atmosféru cestování, sepsal brožuru „Máme-li cestovat“, která se stala oslavou cestování. Ve svých knihách uvádí: „Jak působí cestování na povahu člověka? V přední řadě obohacuje jeho vědomosti. Nejen že mnohem více vidí, ale také může slyšet o tom, co v úzkém kruhu nezná. Chcete to nahradit prostou četbou? I nejlepší popisy, když spojeny jsou s přiměřenými obrazy nedovedou nahradit pravý požitek názoru. Když jsem čítal o záplavách Egypta, domníval jsem se, že všechna krajina jest pod vodou a přece teprve počátkem srpna zvolna Nil své vlny přelévá přes nízké své břehy.“ Dr. Emanuel Fait procestoval střední Evropu. V roce 1885 svůj zájem zaměřil na Rusko a Balkán. Pak následovala cesta do Asie, na Krym a do jižního Ruska. V roce 1891 poznal Libyjské pouště a po Nilu se dostal až do Asuánu a Wádí Halfy v Dolní Núbii. V pouštní krajině Alžíru se zabýval měřeními písečných přesypů a dalších pouštních útvarů. V roce 1902 se přeplavil přes Černé moře na Kavkaz a poté se dostal do Tbilisi. Jeho cesta do Jugoslávie, kterou uskutečnil v letech 1922 – 1924 byla jeho poslední.

František Hampl (1901 – 1977)

Profesor obchodní nauky, právní nauky, účetnictví a administrativy, František Hampl, učil v Berouně v letech 1924 – 1945. Pracoval též jako revizor Městské spořitelny a revidoval účetnictví okresní nemocnice. Jeho největší láskou však byla literatura. Povídky z knihy Mezi berounskými branami vytváří plastický obraz života ve městě v průběhu několika století. Již ve třicátých letech napsal knihu povídek Mezi berounskými branami. Řadu časopiseckých novel později vydal knižně. Zabýval se osudy českých spisovatelů, kterým věnoval dvě antologie. Jeho nejobsáhlejší dílem je románová kronika Pernerové o prvním stavbě železnice u nás. Kromě toho je autorem mnoha odborných učebnic. V roce 1945, po návratu z koncentračního tábora odešel přednášet na Vysokou školu ekonomickou v Praze.

Karel Kazda (1889 – 1947)

Na Karlově univerzitě vystudoval obor dějepis a zeměpis. Vedle historického bádání pro něj měla velký význam i hudba. Do Berouna se přestěhoval v roce 1916 a začal vyučovat na reálném gymnáziu. Po třech letech nastoupil na nově otevřenou obchodní akademii a zde vyučoval dějepis, zeměpis i těsnopis. Když se v roce 1925 stal správcem městského muzea a neuspořádaných muzejních sbírek v Duslově vile, dal archivu a muzeu základní organizační strukturu. Z činnosti v archivu a muzeu vzešly jeho četné literární práce. Zabýval se i literárně historickými monografiemi regionálních osobností nebo významnými událostmi berounského regionu.

Jaroslav Maria (1870 – 1942)

Pocházel z německé části Švýcarska. V Praze vystudoval práva. V letech 1903 až 1908 pracoval jako advokát v Berouně. Během heydrichiády byl v červenci 1942 zatčen, vězněn. V září 1942 byl odvezen do Osvětimi, kde po několika měsících zemřel. Literární tvorba Jaroslava Marii vychází z naturalismu a dekadence 90. let. Jako podstatu života viděl zápas a jeho smyslem - zničení protivníka.

Čeněk Šercl (1843 – 1906)

Čeněk Šercl byl ve své době proslulý jazykovědec. Narodil se v Berouně. Přibližně ve šestnácti letech se začal intenzivně učit cizím jazykům. Nejprve italsky, pak přidával další. Učil se především sám, protože kvůli omezeným prostředkům i nedostatku učitelů neměl jinou možnost. V roce 1865 ukončil studium práv. V té době znal už několik desítek evropských i asijských jazyků a mezi přáteli byl známý jako „český Mezzofanti“. Prokázal znalosti třiceti jazyků Evropy i Asie, m.j. znal i romštinu a zlodějskou hantýrku. Od roku 1866 působil v Londýně, kde získal místo v Britském muzeu. Po dvou letech odešel do Ruska, kde již zůstal. Č. Šercl absolvoval orientální fakultu petrohradské univerzity a složil zkoušku ze sanskrtu (staroindický spisovný jazyk). Při studiu jazyků ruských národů se stal profesorem srovnávací jazykovědy v Charkově. Od roku 1885 se na univerzitě v Oděse zabýval studiem národů na Krymu. Vydal řadu jazykovědných prací v ruštině. Z jeho českých prací byla známá Mluvnice ruského jazyka a Základy lidské mluvy.

Heda Průchová (1904 – 1997)

Studovala práva na Karlově univerzitě v Praze. Z Prahy se přestěhovala do Berouna a se svým manželem si zařídila společnou advokátní kancelář. V Berouně již zůstala. Psát začala až v důchodovém věku jako samouk. Když po těžké chorobě odešla do invalidního důchodu, začala publikovat. Je to autorka cestopisů, básní, fejetonů, povídek a pohádek, z nichž některé byly přeloženy do mnoha světových jazyků. Z pohádek je nejznámější Ptačí pohádka, kterou ilustrovala Alena Ladová. Spolupracovala i s Janem Schneeweisem, který zhudebnil její text Vezu, vezu kvítí.

Václav Talich (1883 – 1961)

Václav Talich by jedním z nejvýznamnějších českých dirigentů 20. století. Po vystudování houslové hry na Pražské konzervatoři měl angažmá jako dirigent, resp. koncertní mistr v Berlínské a Lublaňské filharmonii. Mezi světovými válkami působil v Anglii, Skotsku a Švédsku. Jeho osudy jsou spjaty zejména s orchestrem Národního divadla a Českou filharmonií, jejichž interpretační úroveň pozvedl na světovou úroveň. Propagátor děl Dvořákových, Sukových a Smetanových žil v Berouně s různými přestávkami od roku 1936. Půvabně údolí nedaleko Berouna, kde Václav Talich od roku 1936 pobýval a také zemřel, nese jeho jméno. Také ZUŠ Václava Talicha v Berouně byla pojmenována po tomto známém dirigentovi. Na počest slavného umělce se koná již od roku 1983 tradiční Mezinárodní hudební festival Talichův Beroun.

Alois Herout (1860 – 1943)

Berounský rodák Alois Herout po maturitě na akademickém gymnáziu vystudoval klasickou filologii na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, kde získal doktorát z filozofie. Poté působil jako středoškolský profesor a ředitel. Již na gymnáziu se začal věnovat těsnopisu, a to tehdejšímu Gabelsborgovu převodu. Ve dvaceti letech pak složil zkoušku z komorního českého i německého těsnopisu a za dva roky poté i zkoušku učitelskou. V roce 1891 byl Herout zvolen členem Vědeckého sboru těsnopisného, čímž odstartovala jeho oficiální vědecká činnost v tomto oboru. Herout po několikaletém bádání předložil sboru svůj „Nový těsnopis český“, který byl ostatními členy prohlášen za nejlepší. Herout se poté spojil s autorem druhé nejzdařilejší soustavy, Mikulíkem, a společně vytvořili soustavu pokud možno nejjednodušší, nejrychlejší a přesnou. Heroutova - Mikulíkova těsnopisná soustava byla 23. dubna 1921 ministrem školství a osvěty schválena a zavedena do škol. Během několika let byla soustava přeložena do dvanácti jazyků a jen s malými změnami se používá dodnes.